բարոշրեան ըստ կարելւոյն շուտով գտնելու իրեն արժանաւոր փեսայ մը։ Յաջորդ օրը գաւնի գուռ իր դրան առջեւ դանակը սրտին։

Կիլնեառ իսկոյն հրաժարեցաւ իր մարդասիրական առաքելոշրեանեն և երդոշրեցաւ անկէ վերջ գոնանալ չարն արգիլելով։

Ժամանակ մը վերջ, իմացաւ իր մէկ բարեկամին ոնրագործոշրեան դիտուոշը։ Ոստիկանոշրեան պիտի իմացներ, սակայն նախընտրեց ոնիրն արգիլել՝ քան վնասել ոնրագործին։ Ոշտի ինքգինքը միջամխեց անոր կատարելիք գործին. թելը ձեռք անցուց՝ ձիշդ պահուն ապասեց հարոշածը վրիպեցընելու։

Բայց կրթել ուզած սրիկան հասկցաւ խաղը, գործը փոխեց, եղեռնը գործոշեցաւ, հեղինակն արձակոշեցաւ, իսկ Կիլնեառ ձերբակալոշեցաւ։

Ընդհանուր դատախազին գրոշրիշը ընդդեմ Կիլնեառի հրաշակերտ մ'էր։ Ցիշեց ամբաստանեալին կեանքը, եկեղեցի մանկոշրիշը, պատիժները, մերժոշմը քնոշրիշներեն, յանդոշգն գողոշրիշը, բանտին ապատարոշրեան մէջ դաշակցոշրիշը, Կայենայեն փախոշտը, Ֆրանսա վերադարձը կեղծ անուշով։ Այդ կետեն սկսեալ ան իր դատական հոսոտորոշրեան ծայրագոյն կորովը ցոյց տուաւ։

Վատահամբաւեց այդ բարոշրեան կեղծարարը, պարկեշտ ընտանիքներու ապականիչը, որ իր կիրքերուն յագոշրդ տալու համար այրերը գինետունն կը ղրկեր իր դրամով խմելու, այդ կեղծ բարերարը՝ որ վնասակար նուէրներով կը չանար բասրելի ժողովրդականուշրիշն մը ստանալ այդ կեղծ մարդասէր հրէշը։

Զարհուրանքով մը նկարագրեց անոր խրատական չարոշրիշը իրրեւ եղեռնագործի մը որ կատղած շուներ հաւաքելով ժողովրդեան մէջ կ'արձակէր զանոնք. այդ բուն չարասէր դեւին համար՝ որ ինքգինքը չախչախելու վրտանգին մէջ կը դնէր կեցընելով կատղած ձիրը՝ վայելելու համար սարսափելի հրձանուանքը՝ երբ ան (ձին) կը նետուէր ամբոխին վրայ և կը ձգտէր ծեր, կին ու մանուկ։

Ահ, այդ թշուառականը ամէն բանի կարող էր։ Անտարակոյս այնպիսի ոճիրներ ալ գործած էր որոնք ընդ միշտ անյայտ պիտի մնային։ Իսկ իր խնամած որբուհին իրմէ զատ ոչի կրնար ապանուած ըլլալ. այդ տարամ ամօթալի գործի մը վերջաբանն էր անշուշտ։ Այդ դիրքին մէջ՝ հարկ կա՞ր սկսիլ վերջին ոճիրին վրայ. ամբաստանեալին ուրացոշրեան դէմ ստուգոշրիշնը կար մէջտեղ։

Ուրեմն օրէնքի բոլոր ուժով պէտք էր դատապարտել այդ մարդը։ Եղեռնագործէ աշելի եղեռնի ոգիին դէմ էր խնդիրը. չար ոչ կեղծաւոր հրէշի մը՝ որ կարծես պահ մը մեզի տարակուսիլ կու տան առաքինուշրեան գոյուշրիշնը և յուսալրուշիլ մարդկուշրենեն։

Այդ ատենականեն վերջ Կիլնեառի փաստաբանը անոր պաշտպանուշրեան փաստ՝ ցիմարուշրիշնը միայն գտաւ։ Այնեն ձիգ բարձեց. խօսեցաւ ախտաբանական տեսակէտով, ձառեց ջղախտոշրեան մասին, զանի ներկայացուշ իրրեւ անպատասխանատու մեռնող մը, և եզրակացուշ թէ այսպիսի ախտաւորներու ցիմարանոցին մէջ կը բուժուին և ոչ թէ կառափնատով։ Սակայն միաձայն հաւանուշրեամբ Կ. Կիլնեառ մահուան դատապարտուշեցաւ։

Առաքինի և չարատեաց մարդիկը ուրախ՝ գուշեցին. Արժանի է։

Կ. Կիլնեառի մահը իր մանկոշրեան պէս օրինակելի բայց անբախտ եղաւ։ Ան կառափնատի պատուշանդանին վրայ պարզ, անխռով և խաղաղ էր ինչպէս իր գիտակցուշրիշնը. մարտիրոսի մը պէս անդորր, զոր ամէնքը բոլոր անասուշնի տեղ դրին։ Օրհասի ահեղ պահուն գիտնալով որ դահիճը աղքատ մը էր և ընտանեաց հայր, դաշն ձայնով մը իմացուց թէ անոր կտակած էր իր ամբողջ ժառանգութիւնը, այնպէս որ դահիճը յուզուած ստիպուեցաւ երեք անգամ իջցընել կացինը իր բարերարը գլխատելու համար։

Երեք ամիս վերջ, Կոստանի մէկ բարեկամը, իր երկար ուղեւորուշրեանեն վերադարձին՝ լսեց տխուր վախճանը առաքինի մարդուն՝ որուն արժանիքը ինքը միայն կը ճանչնար։

Դարմանելու համար ձակատագրի անարդարուշրիշնը՝ գերեզմանատան մէջ խորշ մը գտնեց, մարմարէ յուշարձան մ'ապատրեց և իր բարեկամին տապանագիր մը յօրինեց։ Յաջորդ օրը կարուշածահար մեռաւ։ Բայց ժամքերը կանխապէս վճարած ըլլալով, իր շիրիմն ուղեցաւ գլխատուշած մարդը։

Սակայն տապանագիրը փորագրողը՝ վրիպակով մը B գրին տեղ R դրաւ ֆրանսերեն Bien բառին մէջ, և. հէք Կոստանը, անարգուշած իր կենդանուշրեան օրով, մահուն վերջն ալ թաղուշած կը մնայ այս արձանագրին տակ.

Հոս կը հանգչի Կոստան Կինեառ
Ոչինչ մարդը (*Homme de Rien*)

Jean Richepin

Ծան. — Հեղինակը՝ այս մտացածին վիպակով՝ իր հնարամտութիւնը ցոյց տուած է առանց առաքինները վհատեցընելու։

Խմբ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ՓՐՈՖ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՐՏԻԶԵԱՆ, Մուրատ Ռափայէլեան Վարժարանի նախկին աշակերտ, տարեւոյս սկիզբները, Հռոմի մէջ. Բժշկական քննիչ յանձնախումբէն իբրեւ յաջող մասնագէտ մանկաբոյժ հռչակուեցաւ, կարգուելով միանգամայն ուսուցչապետ – դասախօս Միլանի Համալսարանին իր մասնագիտական բաժնին։ Մեր անկեղծ շնորհաւորութիւնները յարգելի փրոֆեսորին, որուն թանկագին ձիրքերն և ազգասէր սիրտը այնքան սիրելի ըրած են զինք հայերուս և բոլոր Վենետկոյ ժողովրդական և բարձր շրջանակներուն։

ՏՈՔԹ. ՄԻՍԱՔ ՏԱՔԻՍԵԱՆ, Պէյրութի հայ բժիշկներէն, ընտրուած է ցկեանս պատուոյ անդամ Ֆրանսական կառաւարին։ Եզակի պատիւը որուն արժանացած է յարգելի բժիշկը, արժանի է ամբողջ ազգայիններուս խնդակցութեան։

ՎԱՐԴԱՆ ՄԱԽՈԽԵԱՆ, Այվազովսքիի արժանաւոր յաջորդ հայ ծովանկարիչը, Նիսի մէջ երեսունի չափ նկարներու ցուցահանդէս ըրած է, այս անգամ ալ Ֆրանս. երեւելի արուեստագէտներու գնահատութեան արժանանալով։ Հիներուն վրայ նոր յաղթանակ մ'է աս ալ՝ փառք հայ հանճարին, որուն համար կը փութանք խնդակցիլ մեր ազնիւ բարեկամին և մեծ հային։

«ՄԱՐԻ ՆՈՒՊԱՐ» ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՏԱՆ հանդիսաւոր բացումը կատարուեցաւ Բարիզի մէջ Դեկտ. 16ին՝ Նախագահութեամբ Կրթ. Նախարար Շօթանի որ հետն ունէր Ֆրանս. Համալսարանի Ընդհանուր Վերատեսուչ Շարլըթի Օնօրա. ներկայ էին ազգայիններու խուռն բազմութիւն մը և պաշտօնական անձեր։

Հայերէն և ֆրանսերէն ճառերով դրուատուեցաւ անմահ հայուն՝ Պօղոս Նուպար փաշայի անունն և կանգնած ազգային տունը։ Երախտագիտութեան յատուկ պսակ մ'ալ մեզմէ, քանի որ այդ մեծ Հայը այդ Տան մէջ բնակելու նախապատուութիւն տուած է Բարիզ ուսանող Մ. Ռափայէլեան սաներուն։

Մ. ՌԱՓ. Ն. Ա. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ, Բարիզի մեր Մուրատեան Վարժարանին մէջ Ամանորին առիթով իր անդամներուն թէյասեղան մը տուած է Յունուար 4ին։ Հաւաքոյթին նպատակը՝ ընկերական հաճելի ժամանց, ազգային մթնոլորտի մը մէջ հոգիներու ծուլում և լաւագոյն նպատակներու հետապնդումն եղած է, ինչպէս որ բացատրած է գեղեցկօրէն Պ. Սինանեան։ Մխիթարի, Ալիշանի և Պէշիկթաշլեանի ոգեկոչումով խանդավառ երգած են ազգային երգեր և ճառեր արտասանած Մուրատ – Ռափայէլի յիշատակն օրհնելով։

ՌՈՒԲԷՆ ՈՐԲԵՐԵԱՆ, ազնիւ և սիրուած դէմքը, ազգասէր գործունէութեան ու գրական գեղեցիկ փառքի մը մէջ կնքեց իր մահկանացուն 56 տարեկանին՝ Բարիզի մէջ, ի սուգ համակելով ամէնքը որ զինքը ճանչցած էին ու սիրած։

Հայ մատենագրութեան պանթէոնին մէջ ան կը թողու զգայուն և խորհրդաւոր բանաստեղծի քնքոյշ տիպարը. և այդ իսկ է իր անմահութիւնն ու փառքը։

ԺՈՖՐԸ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ. – Հայրենիքի և ազատութեան յաղթական հերոսին սգալի մահը գուժելու պահուն՝ հայկական յուշ մ'է որ կը քաղենք իր կեանքէն։ — Մարսիլիոյ Հայ Երիտասարդութիւնը՝ որ մեծ Սպարապետին մարաջախտութիւնը շնորհաւորած էր 1916ին, կը ստանար հետեւեալ գեղեցիկ տողերը.

«Շնորհակալ եմ սրտագին շնորհաւորութիւնքդուն համար։ Զեմ սարակուսիր որ մեր բանակները պիտի յաղթեն բարբարոս թշնամիներուն, արդարութեան և իրաւունքի յանթանակին համար և որ ճնշուած ժողովուրդները, որոնց մէջ Հայերը, մօտիկ ապագայի մը մէջ պիտի վերազտուին իրենց վայել տեղը»։

ԺՈՖՐԸ

digitised by A.R.A.R.@